

NUMMER 1
VÅR/SOMMAR 2025

ETT MAGASIN FRÅN
ÅLANDSBANKEN

ÅLANDS BANKING

INVESTERINGAR

Så balanserar du
avkastning och risk

ÖSTERSJÖPROJEKTET

Kamp för ejderns
överlevnad på Åland

FRAMTIDENS GOLF

Kan golfbanan bli
förebild för hållbarhet?

GUIDE: TESTAMENTE

Undvik de vanliga
misstagen.

SIDAN 20

IT-PIONJÄREN: KURT ERIK LINDQVIST

”Du slutar aldrig
vara ålänning”

Ålandsbanken Norden Dividend

Ålandsbanken Norden Dividend är en aktivt förvaltat aktiefond som investerar i nordiska kvalitetsbolag med rimlig värdering och med en god stabil avkastning.

- ✓ Nordiska kvalitetsbolag
- ✓ Högre förväntad direktavkastning jämfört med marknadssnittet
- ✓ Möjligt att återinvestera dividenden eller få kontant utbetalning

Är du intresserad av vår Kapitalförvaltning och hur vi kan hjälpa dig nå dina målsättningar?

Ta kontakt med din Kundansvariga, så bokar vi in ett möte eller kontakta oss per telefon 018 29 011*

*Lokal samtalsavgift (lna/msa). Samtalen spelas in.

Alla investeringar i fonder innebär en risk. Historisk utveckling eller förväntad avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Värdet på en fond, och den avkastning som genereras, kan både öka och minska och du kan förlora hela eller delar av det insatta kapitalet. Innan du fattar investeringsbeslut behöver du bekanta dig med övrigt material om fonden. Faktablad, fondprospekt och fondstadgar hittar du på vår webbplats. Du kan även få materialet från oss. Fonden förvaltas av Ålandsbanken Fondbolag Ab. Produkten distribueras av Ålandsbanken Abp.

Vi går vår egen väg

ÅLANDSBANKEN

Mikael Mörn
Affärsområdesdirektör
Åland

LEDARE

Trygghet och förtroende i en osäker värld

ÄNU ETT SPÄNNANDE nummer av Ålandsbanking med artiklar om bland annat: åländska it-pionjären Kurtis Lindqvist, golf i samklang med naturen och hur vi kan hjälpa naturen läka genom att skydda utsatta fågelarter och plantera ut torsk-larver i havet. Vi behandlar också det ekonomiska läget utifrån ett eskalerande handelskrig. Dessa utmaningar påverkar oss alla, och vi är medvetna om de bekymmer som detta kan skapa för våra kunder.

På Ålandsbanken arbetar vi aktivt med informationsspridning dels genom direktkontakt med dig som kund i banken, dels genom event eller vår kundtidning Ålandsbanking.

I detta nummer får du också möjlighet att kika in i hjärtat av vår verksamhet, vårt huvudkontor som fortsätter att vara en plats där innovation och kundservice står i centrum. Renoveringen och tillbyggnaden har förbättrat arbetsmiljön för våra medarbetare och hjälper oss skapa vår bästa kundrådgivning.

Vi är också glada att se att antalet ansökningar till vårt Östersjöprojekt har nått en ny hög nivå. Detta projekt, som syftar till att främja hållbar utveckling och skydda Östersjöns unika miljö, har fått ett fantastiskt gensvar. Tack vare ert engagemang och stöd kan vi fortsätta att göra en positiv skillnad för miljön.

Hoppas att du hittar något som inspirerar dig i vår tidning och vi vill tacka för fortsatt förtroende och lojalitet. Det är tack vare dig som kund, som vi kan fortsätta att växa och utvecklas.

Med önskan om en fin vår och en skön sommar!

MIKAEL MÖRN
Affärsområdesdirektör Åland

FAKTA Ålandsbanken i siffror

10 616 m€

i aktivt förvaltad kapital 2024.

65 m€

var rörelseresultatet 2024.

574 000€

delades 2024 ut till projekt som främjar Östersjöns tillstånd.

Utsedd till bästa Private Banking-aktör i Finland 2021, 2022, 2023 och 2024.

KANTAR | PROSPERA
Shape your brand future

REDAKTION

Ålandsbanking utges av Ålandsbanken,
Nygatan 2, 22100 Mariehamn
Telefon +358 (0)18 29 011
E-post aland@alandsbanken.ax

Chefredaktör Camilla Åkerholm
E-post camilla.akerholm@alandsbanken.ax
Ansvarig utgivare Mikael Mörn
Redaktionell produktion Birdh
Art direction 25AH
Omslagsfoto Therese Andersson
Tryck Grano Oy på miljövänligt och klimatkompenserat papper.

www.alandsbanken.ax

Nummer 1

Vår/sommar 2025

INTERVJU

KURT ERIK LINDQVIST

Han fick sin första dator i sjuårsåldern. I dag ligger hela världens internet-säkerhet på Kurtis arbetsbord.

12

38 Q&A HEIDI MARNELL

”Det hade inte skadat med lite mer mindfulness i vardagen.”

6 IKORTHET

SIGNALER

Om utsikterna på den europeiska marknaden, nordisk jämställdhet och nya Placeringspodden.

8 ÖSTERSJÖPROJEKTET

TORSKENS REVANSCH

Storsatsning på att stabilisera torskbeståndet är en nyckel för hela Östersjöns ekosystem.

11 KULTUR

TILLBAKA DÅR ALLT BÖRJADE

Skådespelaren Erik Enge om teaterlängtan, trädgårdslugn och kulturen på Åland.

18 HÅLLBARHET

EJDERNS LIVVAKTER

Föreningen Ådans vänner säkrar ejderns framtid med beväpnade vakter under häckningssäsongen.

20 FAMILJEJURIDIK

ATT SKRIVA TESTAMENTE

Skapa trygghet för dig och dina efterlevande. Familjejuristen förklarar vad som är viktigt att tänka på.

22 PÅ PLATS

VÄLKOMMEN IN

Toppmodernt och energieffektivt, men med bevarad karraktär. Här är Ålandsbankens nygamla kontor.

20

28 GUIDE

RISKJUSTERAD AVKASTNING

Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den.

30 HÄLSA

BLÅ ZONERNAS LÄRDOMAR

Livsfaktorerna som leder till ett hälsosammare och längre liv.

Alltid i Ålandsbanking

32 MARKNADSKRÖNIKA, NIKLAS WELLFELT

36 TIPS OCH NYHETER FRÅN ÅLANDSBANKEN

38 Q&A, HEIDI MARNELL, INREDNINGSARKITEKT

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt svensk rätt av svensk domstol exklusivt.

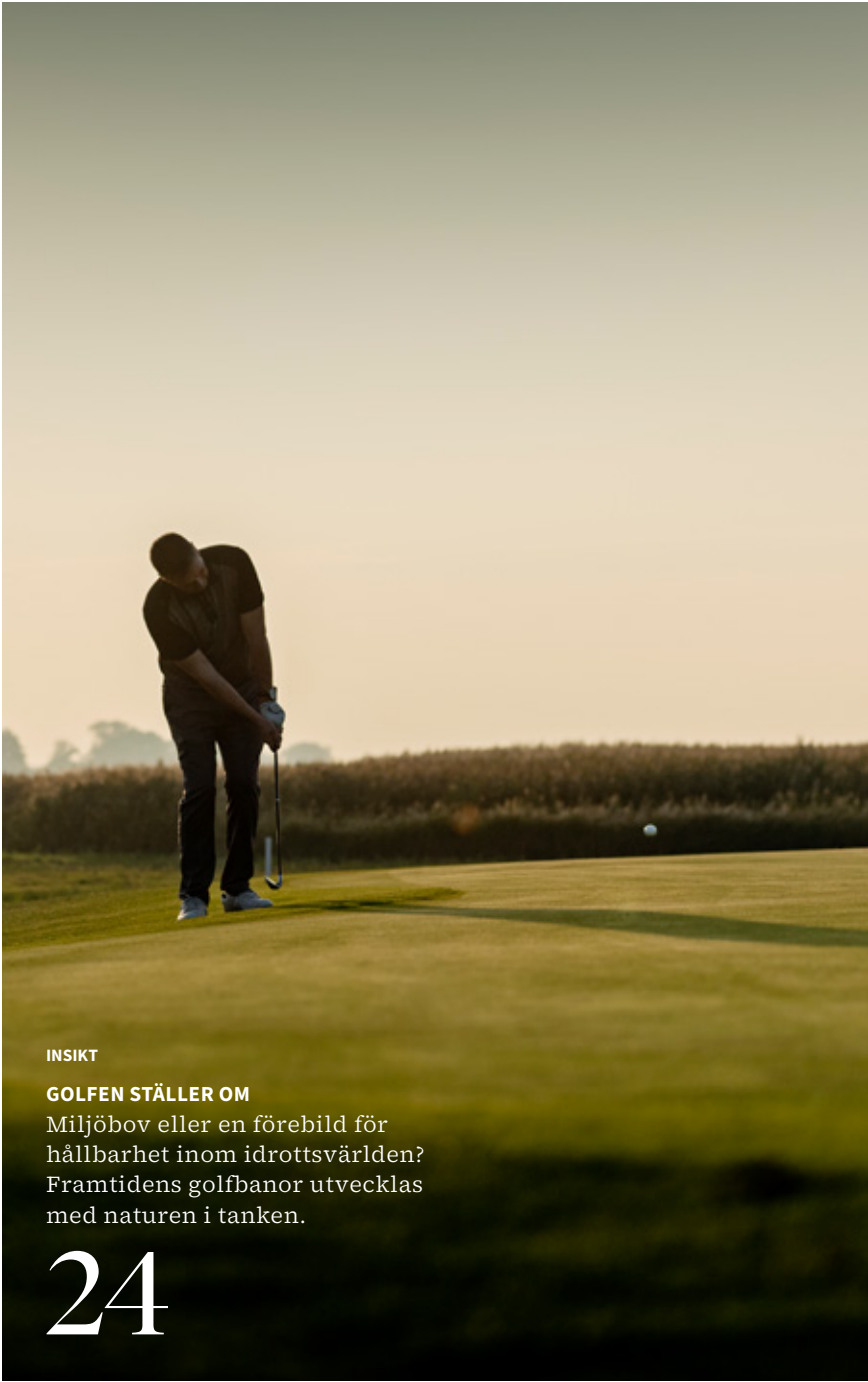

TIPS

UTBLICK

Från smarta smycken och möbler i papper till bastubad i Oslo och den mytiske miljardären Masayoshi Son.

34

INSIKT

GOLFEN STÄLLER OM

Miljöbov eller en förebild för hållbarhet inom idrottsvärlden? Framtidens golfbanor utvecklas med naturen i tanken.

24

TIDENS TECKEN

TID FÖR EUROPA?

Efter en stökig inledning av året med USA:s tullkrig och volatila börser ses ett ökat intresse för den europeiska marknaden hos investerare.

Ser vi en revansch för Europa?

– Utsikterna i Europa har på senare tid förbättrats avsevärt, vilket även syns i aktiekurserna, särskilt genom stigande värderingar. Tysklands infrastruktur- och försvarsstödpaket samt lättningen av skuldbromsen har utan tvekan varit en bidragande faktor.

Vad kan det leda till?

– I eurozonen är påverkan på BNP-förväntningarna inte stor, men ändå betydande, med en ökning på cirka 0,2–0,3 procent per år. En risk är de inflationsdrivande effekterna av stimulansåtgärderna. ECB:s räntesänkningar fortsätter, och vi är redan nära slutnivån. Kombinerat med fallande inflation och positiv löneutveckling, är det definitivt gynnsamt för den privata konsumtionen.

Hur ser det ut för de nordiska bolagen?

– Vi har en stark bas- och verkstadsindustri som gynnas av den ekonomiska återhämtningen i Europa. När räntorna sjunker och efterfrågan ökar finns det även lovande bolag inom byggsektorn. Vinstförväntningarna är goda och samtidigt relativt realistiska, och det finns fortfarande utrymme för uppvärdering.

LARS SÖDERFJELL
Aktiechef på Ålandsbanken Fondbolag AB

NY PODD OM PLACERINGAR

Missa inte Ålandsbankens nya podcast! I Placeringspodden leder Carl-Henrik Söderberg, marknadsstrateg på Ålandsbanken Private Banking Sverige, engagerande samtal med spännande gäster om aktuella marknadstrender, investeringstips och ekonomiska analyser. Lyssna på nya avsnitt varje vecka via Spotify eller din favoritplattform.

SÅ IN I NORDEN JÄMSTÄLLT

Varje år jämför The Economist arbetsvillkoren för kvinnor i 29 OECD-länder i sitt så kallade glastaks-index. Indexet baseras på tio faktorer – allt från arbetskraftsdeltagande och löner till betald föräldraledighet och politisk representation. Nordiska länder brukar hamna i topp, och så även i år.

- 1. Sverige
- 2. Island
- 3. Finland
- 4. Norge
- 5. Frankrike

Källa: Economist

”Det dummaste handelskriget i historien.”

Wall Street Journal skröder inte orden i en kommentar till Donald Trumps tullar mot handelspartners.

1,55 grader

varmare än pre-industriell tid. 2024 var det varmaste året som någonsin uppmäts på jorden uppger den meteorologiska världsorganisationen WMO i sin årliga rapport.

Källa: WMO

FOTO: UNPLASH/REDBULL

SLUTSCROLLAT FÖR BARN I AUSTRALIEN

AUSTRALIEN SKA som första land i världen förbjuda sociala medier för barn under 16 år. Den nya lagen lägger ansvaret på tech-bolagen att förhindra minderåriga från att använda deras plattformar. Förbudet gäller plattformar som Snapchat, TikTok, Facebook, Instagram, Reddit och X. Syftet med åtgärden är att skydda barn och unga från potentiella risker kopplade till sociala medier.

Källa: Breakit.se

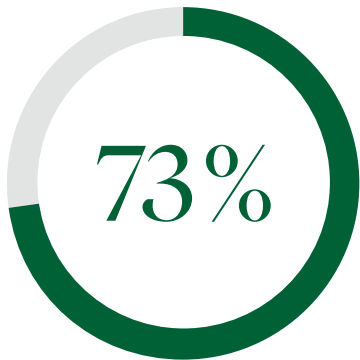

FOTO: UNPLASH/REDBULL

Snabbare omställning i syd

Under de senaste fem åren har produktionen av förnybar energi vuxit med en årlig tillväxttakt på 23 procent i det globala syd, jämfört med 11 procent i världens rikaste ekonomier. Globala syd är en term som omfattar utvecklingsländer i Afrika, Asien och Latinamerika.

Källa: FT.com

SÅ MYCKET HAR BESTÅNDEN av däggdjur, fiskar, fåglar samt grod- och kräldjur minskat med sedan 1970. Det visar en rapport från WWF och Zoological Society of London. Den största nedgången har skett i Latinamerika, där minskningen är hela 95 procent sedan 1970. Huvudorsaken är att produktion av livsmedel tränger undan de vilda djurens naturliga livsmiljöer.

Källa: WWF och ZSL

5,5 MILJONER EURO FÖR ÖSTERSJÖN

DEN 29 APRIL presenteras årets mottagare av Östersjöprojektet och vilka som får dela på cirka 550 000 euro. Sedan starten 2014 har projektet finansierat innovativa idéer, startups och initiativ som stärker Östersjöns hälsa – med totalt cirka 5,5 miljoner euro.

I år ökade antalet ansökningar med närmare 47 procent, en tydlig signal om att

engagemanget för Östersjön växer. Tidigare mottagare av finansiering inkluderar banbrytande startups och projekt som P2X Solutions Oy, Projekt Björkskär, Ådans vänner samt etablerade aktörer som John Nurminens Stiftelse och Race for the Baltic.

Stödet delas ut inom tre kategorier: Renhet, Framtid och Biologisk mångfald.

Genom Östersjöprojektet fortsätter Ålandsbanken att driva på förändring och möjliggöra verklig påverkan för ett friskare Östersjön, i dag och i framtiden.

FOTO: UNPLASH/REDBULL

FÖRETAGENS FAVORITSTÄDER

Zürich har av tidningen Fortune utsetts till Europas företagsvänligaste stad baserat på en rad faktorer som exempelvis upplevd livskvalitet, produktivitet, skatter för individer och företag, boendekostnader, restider till flygplatser, ranking av universitet, kriminalitet samt antal soltimmar. Fortune rankar 50 städer. Hur ligger det till med Norden? Köpenhamn hamnar på plats 7, Oslo på plats 8, Stockholm på plats 18 och Helsingfors på plats 21.

TOPP 5

1.	Zürich
2.	Wien
3.	München
4.	Luxemburg
5.	Dublin

Källa: Fortune

EXKLUSIV NEDGÅNG

VINKONNÄSSÖRER, konstlärare och motor-entusiaster fick se värdet på sina exklusiva tillgångar sjunka eller stagnera under 2024.

Priset på konst och viner sjönk med 16 procent respektive 11 procent på auktioner. Samtidigt sjönk priset på diamanter med nästan 20 procent, medan priset på samlarbilar mer eller mindre var oförändrat.

Källa: Economist

Torsklarver kan rädda Östersjöns ekosystem

Östersjöns torskbestånd har minskat drastiskt de senaste decennierna vilket påverkar hela ekosystemet. Stiftelsen BalticWaters satsar stort på att vända utvecklingen med sitt projekt ReCod – utsättning av småtorsk i Östersjön.

TEXT JULIA LINDSTRÖM FOTO BALTICWATERS

2 500 000. Så många torsklarver har stiftelsen BalticWaters, tillsammans med Uppsala universitet, satt ut i Östersjön genom sitt projekt ReCod sedan 2022.

– ReCod är ett av våra mest spännande projekt som handlar om att försöka få tillbaka torsken till områden där den i dag inte längre leker. Under de senaste 25 åren har Östersjöns fiskbestånd fiskats ner med över 75 procent, och torsken får inte fiskas alls längre, säger Konrad Stralka, vd för BalticWaters.

BalticWaters är en oberoende insamlingsstiftelse som på olika sätt arbetar för ett friskare Östersjön. Med målet att vårt hav ska leva, genomför de olika miljöprojekt både på land och till havs.

– Vi jobbar politiskt väldigt aktivt och bedriver storskaliga projekt – alltid nära vetenskapen och i samarbete med universitet. Vi är uthålliga och ger inte upp förrän vi får en mätbar effekt, säger Konrad Stralka.

SITUATIONEN I ÖSTERSJÖN

Östersjön är ett utsatt hav där fiske och miljöpåverkan har skapat dåliga förutsättningar för torsken att kunna leva och föröka sig. Med stöd från bland annat Ålandsbankens Östersjöprojekt, som bidragit med finansiering för utsättning av torsklarver, har BalticWaters startat projektet ReCod för att rädda torsken.

Torsken har blivit både mindre i

”Det skulle vara otroligt värdefullt om Sverige och Finland kan kroka arm i de här frågorna.”

Konrad Stralka
VD, BalticWaters

storlek och färre i antal. Situationen för torsken beror på flera faktorer, bland annat att fisken har svårt att hitta föda och överleva på grund av den låga salthalten, syrebristen och de döda bottarna i Östersjön. För att torsken ska kunna föröka sig behöver torskäggen kunna flyta en bit ovanför botten, vilket inte är möjligt under de nuvarande förhållandena.

– I dag är det nästan bara kring Bornholm som Östersjötorsken kan leka. Vi vill se om det går att få tillbaka torsken till områden där den lekt tidigare. Vill man problematisera frågan kan man koppla det till uppvärmningen. Torskens ägg och larver är otroligt känsliga för både salthalt och temp-

eratur. Är temperaturen någon grad fel så dör de, säger Konrad Stralka.

Men varför är just torsken så viktig för Östersjön? Som rovdjur högst upp i näringskedjan påverkar arten hela ekosystemet i Östersjön. Om torsken försvinner ökar sill och skarpsill som äter zooplankton, och när zooplankton minskar ökar mängden växtplankton. Detta kan bidra till att öka effekterna av övergödning.

– Förutom att vara en näringsrik och fantastisk matfisk för oss människor som lever runt havet är torsken nödvändig för att hjälpa Östersjöns ekosystem. Som toppredator reglerar den andra arter i ekosystemet.

DNA-SPÅRNING

Under åren med projektet ReCod har BalticWaters fångat torsk från Bornholm för att i ett laboratorium på Gotland låta fisken leka, så att ägg blir befruktade och små torsklarver kläcks fram. De har sedan satts ut på olika platser i Östersjön. I laboratoriet har de saltat upp bassänger i olika grad för att anpassa larverna till den plats där de ska sättas ut i havet.

– När vi skulle sätta ut larver utanför Gävle där salthalten är runt två-tre promille drog vi ner salthalten i kläckerierna väldigt mycket för att undersöka om de skulle klara sig överhuvudtaget, säger Konrad Stralka.

För att kunna följa upp och mäta resultatet av utsättningarna arbetar de med DNA. Genom att klippa av en liten bit av fenan kan de skapa en DNA-profil på föräldrafisken. På så vis kan de sedan undersöka om torsk-larverna överlevt och vuxit till sig.

– Det är lite bökigt att följa upp på det här sättet då proverna lätt kontamineras, därför försöker vi hitta andra billigare och enklare metoder. Men det kommer att bli lättare när vi i framtiden sätter ut större larver och så småningom små fiskar.

– Söder om Stockholm finns en innesluten havsvik där vi släppt ut många larver. Vi väntar just nu på resultatet av årets provfiske där vi får se om det är några av våra fiskar. Många boende i området säger att de för första gången på länge kunnat se torsk i viken. Om det visar sig vara våra fiskar är det såklart superhäftigt, säger Konrad Stralka.

FAKTA

BalticWaters och Östersjöprojektet

Östersjöprojektet stöttar insatser som förbättrar läget i Östersjön och har finansierat BalticWaters projekt ReCod med 50 000 euro.

– Stödet från Ålandsbanken var avgörande för att kunna genomföra försöket med att anpassa torsklarverna till låga salthalter och sedan genomföra utsättningen av larver utanför Gävle. Det bidrar till ny kunskap inom ReCod-projektet och till BalticWaters långsiktiga arbete med att hjälpa torsken tillbaka i Östersjön, säger Konrad Stralka.

BalticWaters är en oberoende insamlingsstiftelse som driver projekt, opinionsarbete och fiskforskningslaboratorium – allt med målet att havet ska leva. Stiftelsens grundare och huvudfinansierare är Ann-Sofie Mattson.

Torsklarverna förs försiktigt ned i utsättningsenheten. Enheten försluts och sänks ned till avsett djup där den öppnas och larverna släpps ut.

KRÄVS SAMARBETE

BalticWaters projekt med att sätta ut torsklarver är unikt i Norden och Konrad Stralka menar att fler insatser måste ske i kust- och havsmiljö. Sedan 2019 är det förbjudet att fiska torsk i Östersjön och en stor opinion vill se en förändring av sättet vi fiskar på.

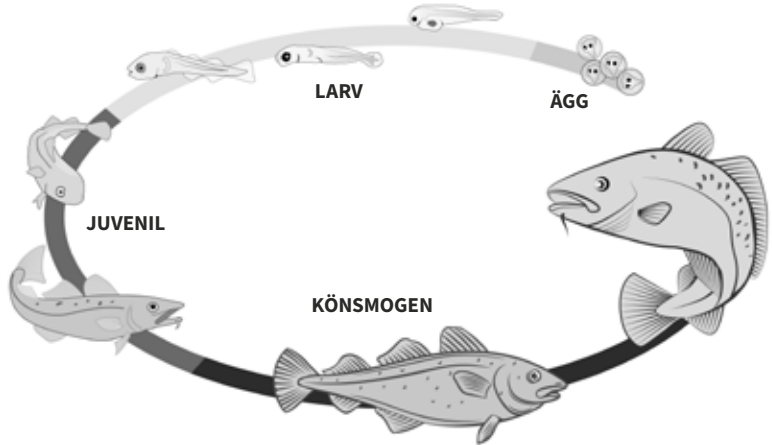
- Sverige och Finland fiskar tillsammans ungefär 70 procent av all fisk i Östersjön. Jag tror att det skulle vara otroligt värdefullt om våra länder kan kroka arm i de här frågorna.

Hösten 2024 flyttade Baltic Waters in i ett nybyggt fiskforskningslaboratorium utanför Nyköping. Det blir det största laboratoriet av sitt slag i Östersjöregionen.

- Många universitet och institut lägger ner sina anläggningar av ekonomiska skäl och med vårt nya labb kan vi tillhandahålla en infrastruktur dit universitet kan komma och jobba med fisken. Här kommer vi kunna styra det mesta, allt från dygnsrytm, årstid samt syre- och salthalt.

På det nya laboratoriet går ReCod

in i fas två där torsklarverna nu ska födas upp till små fiskar innan utsättning i havet. Larverna ska matas i cirka 30 dagar innan de sätts ut och därefter kommer antalet dagar öka till 60. Målet är att hitta den ultimata åldern och storleken på fisken för att så många fiskar som möjligt ska överleva efter utsättningen.

Torskens stadier från ägg till vuxen individ.

”Torsken är nödvändig för att hjälpa Östersjöns ekosystem.”

- När klarar de sig bäst? Vi vet att ju större fisken blir desto större är sannolikheten att den överlever, men det kostar mycket pengar att hålla dem länge så det gäller att hitta en bra balans. Effekterna om det här skulle lyckas är jättestora, säger Konrad Stralka.

KNIVEN MOT STRUPEN

Konrad Stralka kommer in på klimatförändringarna och de utmaningar vi står inför. För BalticWaters är det tydligt hur mycket som behöver göras – och hur komplext arbetet är.

- Jag tror att det som är speciellt med just den här typen av miljöfrågor är att vi faktiskt har kniven mot strupen nu. Det här kan inte vänta, vi måste agera och vi måste få alla goda krafter i alla länder att hjälpas åt.

- Det positiva är att människan har en enorm förmåga att faktiskt förändra saker när det väl krävs. Det som är dumt är att vi ofta gör det först när vi måste, inte när vi borde, säger Konrad Stralka.

”Åland skulle kunna bli en liten kulturoas”

Efter flera år av internationella film- och tv-projekt är Erik Enge tillbaka där allt började – på teaterscenen i Mariehamn. Han trivs bäst med variation och är inte rädd för nya utmaningar och lite skit under naglarna, både i sitt skådespeleri och i livet utanför scenen.

TEXT HENRIK LINDSKOG FOTO RICKARD ERIKSSON

Vad lockade med teaterscenen?

- Jag längtade tillbaka till teatern, har inte stått på scen sedan 2018. Teatern är ju där allt började för mig. Sen finns det en mer praktisk anledning till att jag är här. Jag och min fru (Cina Monn Enge) håller på att renovera vårt hus. Vi hade bestämt oss för att ta några månader här på Åland och fokusera på det, sen var det faktiskt min pappa som såg att Gökboet skulle sättas upp och tipsade mig. Jag älskar filmen och känner

starkt för rollen som Billy Bibbit, så det var helt rätt.

Är det stor skillnad att göra teater, jämfört med roller i filmer och serier?

- Den stora skillnaden för mig är att det är live. Att varje föreställning är här och nu, det är väldigt speciellt förstås. Ibland sägs det att film är mer intimt, att man kommer närmare, men det tycker jag kanske inte riktigt. Det finns teaterscener som är väldigt

intima, ta Lejonkulan på Dramaten till exempel.

Vad kännetecknar dig som skådespelare?

- Det behöver kanske någon annan svara på. Jag tror att jag är ganska lätt att jobba med i alla fall. Jag tycker om att arbeta. Jag går in i mitt jobb, vill göra mitt yttersta och får gärna lite skit under naglarna, om du förstår vad jag menar.

Du driver trädgårdsföretag med din fru, vilken roll fyller det intresset i ditt liv?

- Trädgården är en plats att återhämta sig. Jag ser många likheter mellan trädgård och skådespeleriet, båda kräver lyhördhet. Jag har ju nördat in mig i beskärning och där måste man verkligen ta in växten och känna vad den behöver för att kunna blomstra.

I kommande dramaserien A Life's Worth spelar du FN-soldat i Bosnien under kriget 1993. Hur var det att kliva in i en sådan roll?

- Drabbande förstås. Det var också speciella förberedelser. Vi hade en form av bootcamp med ensemblen, med överlevnad, marscher, sova i minusgrader och allt sånt. Jobbigt och brutalt, men samtidigt väldigt bra för sammanhållningen i gruppen.

Om du fick möjligheten att jobba med vilken skådespelare eller regissör som helst – levande eller död – vem skulle det vara?

- Levande finns ju hur många som helst. Men bland de som inte finns med oss längre så hade ju David Lynch eller Ingmar Bergman varit otroligt. Och bland skådespelare är de första jag spontant tänker på legender som Allan Edwall, Lena Nyman eller Hasse och Tage.

Hur mår kulturen på Åland, upplever du?

- Generellt bra, tycker jag. Åland är litet och det finns inte jättemycket pengar i kulturvärlden här. Jag tror inte att någon kan överleva helt på sitt kulturutövande på Åland, utan behöver söka sig vidare, vilket är lite synd. Åland skulle nog må bra av att ha en professionell teater, det skulle kunna bli en liten kulturoas som öppnar möjligheter.

Ålänningen som basar över internet

Som ung var Kurt Erik Lindqvist en av Ålands verkliga internetpionjärer. I dag, som relativt nybliven femtioåring, leder "Kurtis" ICANN – organisationen som ser till att inte bara Åland, utan hela världen, har tillgång till ett stabilt och säkert internet.

TEXT FREDRIK ROSENQVIST FOTO THERESE ANDERSSON

KURTIS LINDQVIST

ATT SITTA NER OCH SAMTALA med Kurtis när han är "hemma" i Mariehamn är både inspirerande och en smula förvirrande. Få ålänningar brinner lika starkt för entreprenörskap och internets möjligheter som han, och det är nästan omöjligt att inte dras med i hans entusiasm.

Samtidigt är det svårt att förena den imponerande meritförteckningen med mannen som sitter mitt emot en. Det finns inget i hans klädsel, uppträdande eller sätt att tala som avslöjar att han leder en av internets viktigaste organisationer.

Trots att han redan i mitten av 1990-talet lämnade Åland för Stockholm, London, Schweiz och Kalifornien, har han behållit sin åländska dialekt och en avslappnad attityd, där titlar och tjugiga adresser saknar betydelse.

– Om man växte upp här slutar man aldrig att vara ålänning, oavsett hur länge man varit borta. Jag hade en normal, trygg uppväxt i Mariehamn, där vi alla blev ganska jordnära. Det första folk säger till mig när de ser mig i Mariehamn är fortfarande: "Jaha, har du flyttat hem nu?", säger Kurtis, och skrattar åt det faktum att "hem" för någon som är född på Åland aldrig kan vara något annat än just Åland.

HANTERAR ALLA TOPPDOMÄNER

I december 2024 tillträdde Kurtis Lindqvist som vd för Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, mer känt som ICANN – en oberoende, icke vinstdrivande stiftelse som arbetar för att säkra internets stabilitet och öppenhet. Organisationen hanterar bland annat internets alla toppdomäner och IP-adressregister.

– Internets stora styrka och det som gör det unikt är att vem som helst kan skapa i princip vad som helst och att alla människor i hela världen kan ta del av det. Ända sedan jag började inom den här branschen i mitten av 1990-talet har jag känt att internet, och den möjlighet till att skapa affärsvärde som dagens modell möjliggör, är viktig att försvara och utveckla.

”Om man växte upp här slutar man aldrig att vara ålänning.”

Det är något jag brinner starkt för och just det vi arbetar för på ICANN.

En av de största frågorna just nu är den kommande ansökningsomgången för nya toppdomäner, vilket sker för första gången på mer än tio år. Det handlar om den sista delen av en webbadress, till exempel .ax eller .com. Bland annat finns ett växande intresse för att koppla samman traditionella domännamn med den namnrymd som används av kryptovalutor.

- Vi har inte sett företagens idéer

PERSONLIGT

Kurtis om ...

KABELBROTEN I ÖSTERSJÖN

– Det har ju visat sig att vår infrastruktur är ganska robust. Trots att det har skett flera kabelbrott i Östersjön har ju allt fortsatt att fungera. Det är klart att det finns en tröskel för hur många kablar som kan kapas innan vi börjar se störningar i internettrafiken, men den är ganska hög.

GENERATIV AI

– Det som hände med ChatGPT var att det kom användargränssnitt som gjorde det tillgängligt för den stora massan. Detta nya användargränssnitt är i sig nästan ett lika stort framsteg som utvecklandet av AI och maskininlärning. De framsteg vi nu ser inom generativ AI har potentialen att bli en lika stor revolution som själva internet.

för hur de vill använda denna möjlighet ännu, men det är givetvis något vi följer med stort intresse.

VÄRLDEN SOM ARBETSPLATS

Ett av hans krav för att tacka ja till jobbet på ICANN var att få bli stationerad i Genève i stället för Los Angeles, där huvudkontoret ligger. Under de senaste åren har han veckopendlat mellan London och skidorten Verbier i Schweiz, och att ha sin bas i Genève har gett honom en bättre balans mellan arbete och privatliv.

– När jag veckopendlade från London var mina helger i praktiken bara en dag långa, vilket inte gav så mycket tid till vila och reflektion. Verbier är annars lite som Åland, mentaliteten är ungefär densamma. Det är en fantastisk känsla att vakna upp varje morgon och ha utsikt över Mont Blanc från vardagsrummet – ungefär samma känsla som att vakna upp på stugan på Rödhamn och blicka ut över den åländska skärgården.

Arbetsdagarna i Schweiz börjar tidigt på morgonen, och från klockan 16 fram till sent på kvällen sitter han oftast i telefonkonferenser med huvudkontoret i Kalifornien.

– Och när jag är i Los Angeles är det likadant. Då börjar dagen vid fem eller sex på morgonen, och sedan är det telefonkonferenser med Asien på kvällen. Men så här är det ju för de flesta som jobbar i företag med kontor över hela världen.

Något speciellt sätt att koppla av från de långa arbetsdagarna har han inte, utan god mat, bra viner och en perfekt dag i skidbacken säger han fungerar i de flesta lägen.

– Jag åker ju mycket offpist, så en perfekt dag i skidbacken är att gå på tur några timmar, åka i orörd lössnö

Hur en bra bank ska vara

– Med dagens internetbanker har det aldrig varit lättare att byta bank och det finns ganska lite i termer av produktutbud som skiljer bankerna från varandra. Därför är det viktigare än någonsin att bygga relationer med och se till att skapa mervärde för kunderna.

Första datorn fick han redan i sjuårsåldern. IT och telekom har varit en röd tråd i yrkeslivet.

”Verbier är annars lite som Åland, mentaliteten är ungefär densamma.”

och sedan avsluta med lite trevlig after-ski på eftermiddagen.

INTERNETPIONJÄR PÅ ÅLAND

Kurtis väg in i IT-världen började när han var sju eller åtta år gammal. Han fick då sin första dator i julklapp, och lärde sig snabbt att programmera.

– Det var en ZX Spectrum och det följde med en ganska lättillgänglig bok om programmering. Jag var nyfiken och tyckte att det var roligt att göra något annat än att bara spela spel. Jag gick sedan vidare till allt mer avancerade datorer, och när jag kring 1989 upptäckte modem öppnade sig en helt ny värld.

Under gymnasiet tog intresset för datorer och nätverk fart på allvar. Han och vännen Hasse Holmström var medgrundare till Alandia On-line, en av Ålands första internet-leverantörer.

1995 skapade de även en digital enarmad bandit, det första exemplet på ett spel som lät användarna vinna pengar i realtid på internet. Innovationen fick en hel del uppmärksamhet, där bland annat Netscapes grundare Marc Andreessen letade upp Kurtis på en konferens i San Francisco.

– Hasse och jag hade massor med idéer, men det fanns ingen som ville investera i dem på Åland och vi förstod aldrig att göra det i Stockholm i stället, där tillgången på riskkapital var bättre. Om vi hade förstått det skulle vi säkert vara någon helt annanstans i dag.

TRÄFFAR MÅNGA ENTREPRENÖRER

Under de kommande åren gjorde Kurtis karriär inom telekom och IT, där han de senaste åren varit vd för The London Internet Exchange (LINX).

Det han menar utmärker honom som ledare är bland annat att han kombinerar sina tekniska kunskaper med en förståelse för affärsutveckling och entreprenörskap, vilket han säger varit en fördel.

– Du måste ju dels förstå vad kunderna vill ha och hur organisationen skapar värde, dels hur komplexa behov en organisation och dess anställda kan ha. Visst, det finns säkert en risk för detaljstyrning, men min ledarstil går mer ut på att lyssna och skapa möjligheter snarare än att detaljstyra. Tvärtom ger jag säkert lite för stor frihet ibland.

TRÄFFAR MÅNGA FÖRETAGARE

Kurtis har nästan obegränsat med historier om alla tekniskt briljanta innovatörer och framgångsrika entreprenörer han stött på genom arbetet. Som den israeliske marinofficeren som kom på hur man kunde få chip med vanliga WiFi-våglängder att fungera som radar. När bilindustrin ville köpa hans innovativa lösning för en stor summa gav han dem kalla handen.

– Han tyckte att det var trist. I stället lät han sin uppfinning användas i en sensor som kan upptäcka om äldre människor faller i sina hem. Det finns ju något fascinerande med att tacka nej till så mycket pengar, bara för att man hellre vill skapa något man upplever som mer spännande och viktigt. →

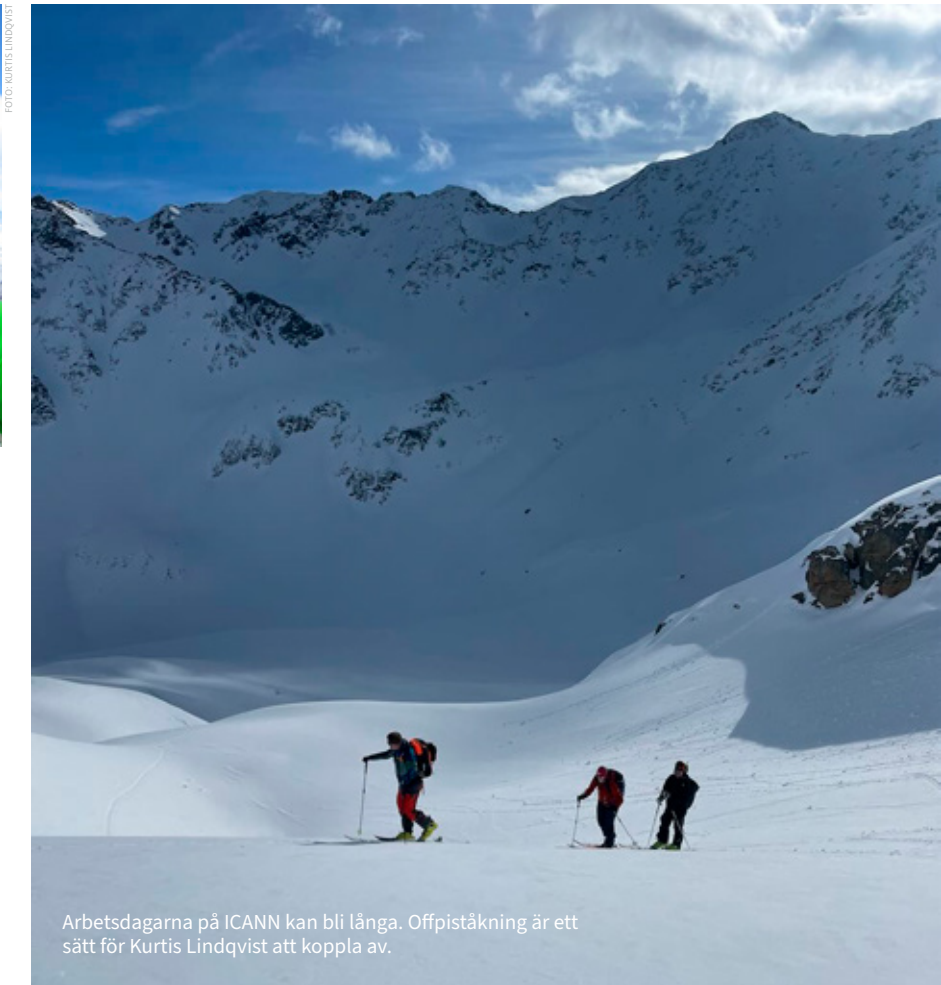
FAKTA

Kurt Erik “Kurtis” Lindqvist

ÅLDER: 50 år.
BOR: Verbier, Schweiz.
FAMILJ: Sambo och pappa.
GÖR: Vd ICANN.
FRITIDSINTRESSEN: Skidåkning, löpning, matlagning.

Hemmabasen är numera Verbier i Schweiz.

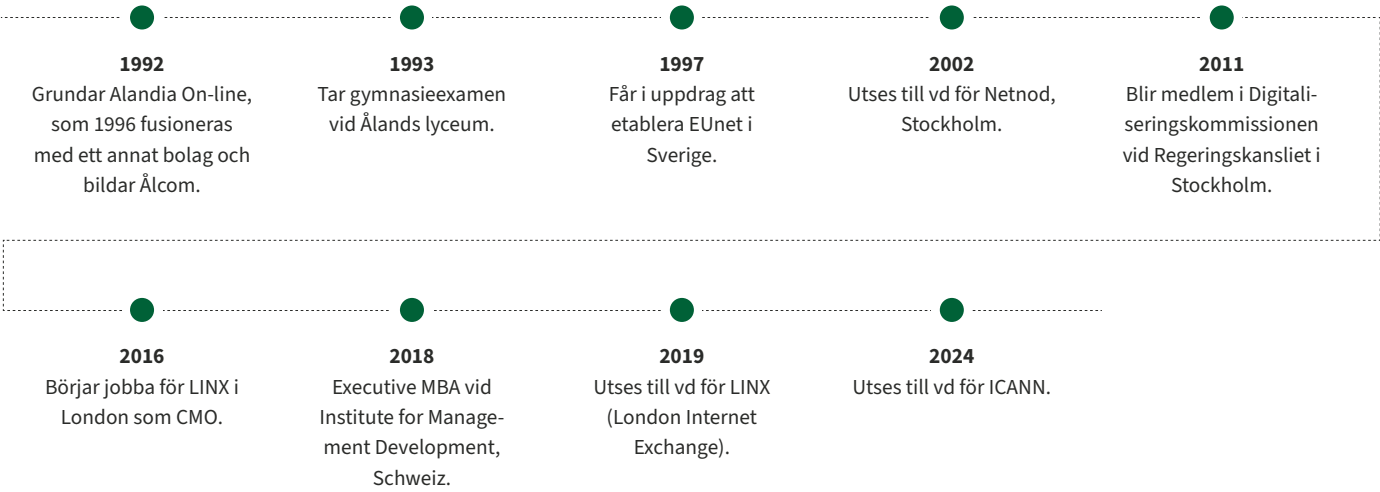
Arbetsdagarna på ICANN kan bli långa. Offpiståkning är ett sätt för Kurtis Lindqvist att koppla av.

Finns det någon egenskap som alla de entreprenörer du träffat har gemensamt?

– Den fantastiska förmågan att inte vara rädd för att misslyckas. Det är ju ofta den rädslan som hindrar folk från att säga upp sig från sitt jobb, ta sitt sparkapital och förverkliga sin dröm. Sedan har de alltid en förmåga att se problem eller möjligheter till förbättring i vardagen, och komma på hur man löser dem.

– De flesta entreprenörer jag stöter på är ju serieentreprenörer, som lyckats eller försökt starta upp något inom många olika områden. 🇸🇪

Kurtis milstolpar

Jägarna som vakar vid ejderns bo

Läget för ejdern i Östersjön är så kritiskt att det enda sättet att säkra artens överlevnad är att skydda fåglarna dygnet runt med vakter. Genom innovativa metoder har Ådans vänner lyckats skapa en livskraftig ejderkoloni i ytterskärgården söder om Mariehamn.

TEXT **FREDRIK ROSENQVIST** FOTO **ÅDANS VÄNNER**

FÖR ÅTTA ÅR SEDAN bildade en grupp miljöengagerade åländska jägare föreningen Archipelago Pares, utan en tydlig plan för verksamheten.

– Vi visste att vi ville arbeta med miljöprojekt, framför allt inom viltvård och riktat mot sjöfågelstammen. Vi startade Ådans vänner som ett projekt, och när det avslutades tyckte vi att det hade gått så bra att vi bestämde oss för att fortsätta, säger Lucas Wideman, föreningens ordförande.

EN STARKT HOTAD ART
Anledningen till att föreningen bildades var att det blev allt tydligare att den åländska ejderstammen var i allvarlig kris och att tidigare åtgärder inte hade haft någon större effekt.

– Vi hade genomfört några projekt via jaktvårdsföreningarna, men vi kände oss begränsade eftersom vi endast fick bekämpa invasiva rovdjur. Vi ville göra mer för att skydda ejdern.

Lucas berättar att all tillgänglig data visar att ejderstammen har minskat kraftigt sedan 1990-talet. Ejdern klassificeras i dag som starkt hotad. En orsak är den dramatiska ökningen av havsörn och invasiva arter som mårhund och mink. Samtidigt har urbaniseringen lett till att allt färre människor vistas i ytterskärgården, vilket har gjort ejdern mer sårbar för rovdjursangrepp.

– När vi i princip övergav skärgården, samtidigt som rovdjuren ökade explosionsartat, skapades en perfekt storm för ejdern. För mig vore det en katastrof om ejdern försvann. Den har alltid varit det säkraste vårtecknet och den viktigaste symbolen för skärgården. Att förlora ejdern vore som att avskaffa jul eller midsommar, säger Lucas.

SKYDDAS VID HÄCKNING
Situationen för ejdern är lika allvarlig i hela Östersjöområdet, vilket gör det extra viktigt att de kolonier som nu

ÅDANS VÄNNER är ett projekt som drivs av den åländska föreningen Archipelago Pares. Syftet är att genom både beprövade och nyskapande metoder stärka de åländska sjöfågelstammarna. Föreningen samarbetar med en rad andra aktörer, bland annat Ålands landskapsregering, jaktvårdsföreningarna samt Ålands fågelskyddsförening.

etableras på Åland blir livskraftiga och hållbara över tid. Förhoppningen är att dessa ejdrar i framtiden ska bidra till att återkolonisera hela innanhavet.

– Vår verksamhet är i dag koncentrerad till Båtskär söder om Mariehamn, där vi under fem års tid har skapat en ejderkoloni genom att utveckla en helt unik metod för att skydda häckande ejdrar från rovdjur. Den åtgärd som gör störst skillnad är att vi har beväpnade vakter på plats dygnet runt under hela häckningssäsongen.

Projektet inleddes med att föreningen placerade ut så kallade ådtak och såg till att det fanns mänsklig närvaro i kolonin för att skrämma bort rovdjuren.

– Men den första säsongen såg vi att 70 procent av bona förstördes, framför allt av kråkfåglar. Med beväpnade vakter har den siffran nu sjunkit till under 10 procent. Effekten har varit enorm, menar Lucas Wideman.

Utöver att bygga och placera ut ådtak samt fungera som livvakter, genomför föreningen en rad andra åtgärder för att stärka ejderstammen. De arrangerar ådsafarin för att öka kunskapen om arten, samlar in data, bekämpar invasiva rovdjur över stora delar av Åland och har försett ådor med GPS-sändare som en del av ett pilotprojekt.

NORRA ÅLAND PÅ TUR
Verksamheten möjliggörs i första hand genom ideella insatser från engagerade medlemmar, men också genom finansiering från bland annat Paf, privata donationer och Östersjöprojektet.

– Föreningen har i dag 650 medlemmar, och vi har precis beviljats medel för att förvalta ytterligare en koloni, denna gång på norra Åland, säger Lucas Wideman.

Drömmen är att skapa förutsättningar för ejdern att återvända till sin naturliga miljö, genom att kontrollera de invasiva rovdjuren och bedriva en ansvarsfull viltvård av exempelvis kråkfåglar och havsörn. Den senare är fredad men stammen bedöms vara så livskraftig att skydds jakt tillåts.

– På Åland har vi genom en förvaltningsplan beslutat att ejdern ska vara en självklar del av hela skärgården. Men naturen tar ingen hänsyn till sådana planer – det är upp till oss att se till att de förverkligas. 🇦🇵

Tak över häckande ejdrar samt vakter skyddar mot havsörn och invasiva arter som mårhund och mink.

”Att förlora ejdern vore som att avskaffa jul eller midsommar.”

Lucas Wideman ute på ett pass. Föreningen Ådans vänner har i dag 650 medlemmar.

Testamente på rätt sätt

Att skriva ett testamente skapar trygghet för både dig och dina efterlevande. Ålandsbankens jurist går igenom vad du bör tänka på när du upprättar ett testamente och hur du undviker vanliga misstag.

TEXT **JULIA LINDSTRÖM** ILLUSTRATION **FREDRIK TJERNSTRÖM**

DET FINNS MÅNGA anledningar att upprätta ett testamente, inte minst för att underlätta arvsprocessen för dina nära och kära, samt för att minska risken för konflikter i framtiden.

För att formulera ett tydligt och bra testamente anpassat efter just din situation är det viktigt att sätta sig in i de olika lagar och regler som finns.

I dag är det allt vanligare med familjekonstellationer som inte alltid består av den typiska ”kärnfamiljen”.

– Är du ogift och utan barn gäller arvsordningen men med ett testamente kan du bestämma till vem arvet ska tillfalla. Har du däremot barn kan de alltid kräva sin laglott. Många kanske tänker att det inte är så viktigt med testamente när man saknar nära arvingar, men jag skulle säga att det är precis tvärtom. Med ett testamente kan du rikta arvet dit du vill, säger Frida Isaksson, jurist på Ålandsbanken.

STRÄNGA FORMKRAV

När ett testamente upprättas är det många formkrav som måste följas för att dokumentet ska anses vara giltigt. Testamentet ska bland annat vara skriftligt och undertecknat av dig själv vid dina sinnens fulla bruk i närvaro av två ojäviga vittnen.

VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ

Frida Isaksson lyfter några punkter som kan vara bra att ta upp i ett testamente. Det ena gäller förskott på arv. Har du gett bort gåvor till dina barn kan det vara bra att ta upp detta i testamentet – ska det räknas som förskott på arv eller inte?

Det andra gäller enskild egendom och giftorätt. Vill du att till exempel din dotter ska arva sommarstugan, och att den inte ska ingå i en eventuell framtida skilsmäsoavvittring utan stanna inom familjen, är det viktigt att formulera att arvet är enskild egendom.

Fördelning av arv i olika situationer

SINGEL UTAN BARN

Utan testamente gäller arvsordningen. Med ett testamente kan du bestämma till vem arvet ska tillfalla.

GIFT UTAN BARN

Gifta ärver varandra om makarna saknar bröstarvingar (barn) och inget annat formulerats i ett testamente. Efter efterlevande makens/makans död går arvsordningen upp i ledet, de vill säga till den först avlidnas och den senare avlidnas föräldrar. Därefter kommer syskon, syskonbarn, syskonbarnbarn och föräldrars syskon. Kusiner ärver inte varandra.

GIFT OCH HAR BARN

I Finland ärver inte makar automatiskt varandra om den avlidna har bröstarvingar, då ärver bröstarvingarna. Om du skriver i testamentet att maken/makan ska arva en del är det viktigt att ha koll på laglotten. Den innebär att var och en bröstarvinge har rätt att kräva sin laglott, vilken är hälften av dennes arvslott.

SAMBO MED ELLER UTAN BARN

Sambor ärver inte varandra. Vill du att din sambo ska arva dig krävs därför ett testamente. Saknas ett testamente kan du vara tvungen att flytta ut ur bostaden som den avlidna sambon ägt. Har ni ägt bostaden tillsammans kan du behöva köpa ut arvingarna eftersom de då blivit delägare.

Om du är bosatt på Åland och helt saknar legala arvingar går ditt arv till Landskapet Åland.

– Ett annat exempel då det är angeläget att se över giftorätten är om du är delägare i ett familjebolag där det kan vara viktigt för företagets fortlevnad att en delägare inte ska behöva inkludera sitt innehav i familjebolaget i en eventuell skilsmäsoavvittring.

ANLITA EN SAKKUNNIG

Ta hjälp av en jurist för att formulera

ditt testamente för att minska risken för misstag och konflikter.

– Det kan såklart alltid uppstå konflikter eftersom det ofta väcker väldigt starka känslor i en sådan här situation, men fördelen med att ta hjälp är att man åtminstone vet att det formella är korrekt.

Frida Isaksson ger rådet om att försöka informera arvingarna om hur du tänkt kring testamentet innan du går bort. Genom att kommunicera och sträva efter en rättvis fördelning minskar riskerna för eventuella tvister och frågetecken.

Om någon vill klandra ett testamente måste det göras inom sex månader efter att alla arvingar delgivits testamentet.

TILLGÅNGAR UTOMLANDS

När du har tillgångar utomlands lönar det sig att kolla upp vilka regler som gäller i det specifika landet.

– I till exempel Spanien är det klokt att upprätta ett testamente som registreras där, då behöver inte det finska dokumentet översättas och utredas av spanska myndigheter. Det underlättar boutredningen och arvskiftet och sparar mycket tid och byråkrati, säger Frida Isaksson.

”Fördelen med att ta hjälp är att man åtminstone vet att det formella är korrekt.”

Nygammalt huvudkontor redo för framtiden

Renoveringen av Ålandsbankens huvudkontor i Mariehamn blev klar på exakt utsatt tid. Kopparhuset från 1975 har moderniserats och utökats med två nya våningar som rustar banken för framtiden.

TEXT JULIA LINDSTRÖM FOTO THERESE ANDERSSON

1975 STOD ÅLANDSBANKENS HUVUDKONTOR i Mariehamn färdigt att ta emot kunder och medarbetare. 50 år senare har dörrarna till kontoret slagits upp på nytt med nya, mer öppna och moderniserade lokaler – samt två helt nya våningar.

– Ålandsbanken hade vuxit ur de gamla lokalerna, men nu sitter alla medarbetare samlade igen i huvudkontoret med Mariehamns bästa utsikt – och det är jag så glad över, säger Peter Wiklöf, vd för Ålandsbanken.

Som största privata arbetsgivaren på Åland kändes det viktig att behålla och renovera kontoret i Mariehamn, istället för att flytta och bygga helt nytt. Med sina 300 medarbetare spelar Ålandsbanken en viktig roll för Mariehamns centrumutveckling.

– Att kunna erbjuda så många arbetsplatser centralt i Mariehamn bidrar till liv och rörelse. Vi månar om att skapa arbetstillfällen på Åland. Att vi kan sitta här ute i skärgården och vara en

Kopparhuset från 1975 har fått två nya våningar.

—
“Året 1975 möter 2025 och speglar två olika tider och stilar.”

Peter Wiklöf är nöjd med att medarbetarna på huvudkontoret är samlade på en plats igen.

Trä, skinn och metall. Materialval med inspiration från naturen.

relevant och betydelsefull aktör i Helsingfors och Stockholm – Nordens finanscentrum – är unikt och väldigt roligt, säger Peter Wiklöf.

STORT RENOVERINGSBEHOV

Förutom en renovering 2008 av intilliggande Citykontoret hade inga större renoveringar genomförts sedan huset byggdes – och behovet var stort.

– Vi fick egentligen blåsa ut det mesta för att kunna skapa öppna, fina kontorslandskap med en förbättrad arbetsmiljö. Innan renoveringen var det på sommaren väldigt varmt och om vintrarna drog det in från fönsterna. Jag brukar skoja om att det låg snö på mitt skrivbord när det blåste ostliga vindar, säger Peter Wiklöf.

Daniel Gustavsson, arbetsledare på byggföretaget Allbygg, berättar att ventilation och annan teknik var föråldrad och att man nu installerat nya ventilationssystem, tilläggsisolerat väggar och bytt ut alla fönster.

– Nu står vi här med en betydligt mer energieffektiv byggnad och en trygg känsla om att det ökade koldioxidavtrycket under byggtiden kommer betalas tillbaka över tid, säger Peter Wiklöf.

HÅLLBARHET I FOKUS

– Den nyrenoverade kopparfasaden på den befintliga nedre delen och den nya moderna tillbyggnaden högre upp ger ett unikt intryck. Året 1975 möter 2025 och speglar två olika tider och stilar, säger Daniel Gustavsson.

Hållbarhet stod i fokus under bygget där man i största möjliga mån jobbat med lokala hantverkare och entreprenörer samt skandinaviska material-

val. I fikarum och styrelserum finns många av de äldre möblerna kvar sedan huset byggdes, bland annat Bruno Mathsson-fåtöljer och andra stolar som klätts om några gånger genom åren.

Inredningsarkitekten Heidi Marnell på Ateljé Pli berättar att de utgått från det fina i originalarkitekturen i huset och bevarat så mycket man kunnat. Hon har arbetat mycket med associationer till natur och levande material. Skinn, trä, blank metall och flytande färgskalor. För att få in en känsla av business valde hon bland annat kritstrecksrändiga textilier med kostym som referens.

– Jag ville jobba visuellt hållbart och skapa en miljö som inte känns daterad om tio år. Men även den sociala hållbarheten har varit viktig, med individanpassade miljöer och tillgänglighet. Det är sällan man kommer så nära visionen som vi gjort här, och det beror på Ålandsbanken som vågat och låtit oss gå hela vägen, säger Heidi Marnell.

GOTT SAMARBETE

Renoveringen startade i september 2023 med ett planerat slutdatum den 20 december 2024 – och klockan 9.00 den dagen var bygget klart.

– Det är ovanligt att bli klar exakt i utsatt tid med ett så stort projekt. Men tack vare ett nära och bra samarbete mellan Ålandsbanken, arkitekter, konsulter, kontrollanter och alla hantverkare var det möjligt, säger Daniel Gustavsson.

– Det känns som en bra investering för Ålandsbanken. Vi är 105 år gamla i dag, men vi jobbar kontinuerligt för de nästa hundra åren, säger Peter Wiklöf.

Golf med naturen i tanken

Är golfbanan en miljöbov? Eller kan den naturnära sporten tvärtom bli en av de starkaste krafterna för hållbarhet inom idrott? Runt om i Europa förvandlas golfbanor till multifunktionella anläggningar där birdies samsas med bin och fairways blomstrar av biologisk mångfald.

TEXT HENRIK LENNGREN

ATT TÄNKA PÅ ANNAT än vatten är väl de flesta hobbygolfares devis för att försöka övervinna hjärnspöken och kunna fokusera på ett tryggt inspel mot green istället för de kostsamt bollslukande vattenhindren på par trean.

Men för den som tar sig tid att utforska dammarna på en golfbana väntar ofta en guldgruva av biologisk mångfald.

– Tyvärr är det många, även golfare, som inte vet vilken tillgång en golfbana kan vara för naturen. Vi har sett att banorna fungerar som fristäder för rödlistade arter, oavsett om det gäller växter, insekter, fåglar eller amfibier, säger Maria Strandberg, chef på Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation (STERF), de nordiska golfförbundens gemensamma forskningsstiftelse.

Hon lyfter särskilt fram forskningen kring multifunktionella golfbanor – anläggningar som inte bara är en idrottsarena, utan även en viktig del av samhällets sammanhängande nätverk av grönområden.

– Golfbanor kan bidra till landsbygdsutveckling, natur- och kulturvård och biologisk mångfald, men också fungera som rekreatiomsområden och ytor för skolans utomhusundervisning. På vissa platser har golfklubbar redan börjat samarbeta med skolor för att ta

emot elever och använda banan som ett klassrum i naturen, säger Maria Strandberg.

Runt om i Norden och Europa pågår en omställning där golfbanor utvecklar sitt hållbarhetsarbete och tar ett större ansvar för sina lokala ekosystem. Det handlar om smartare bevattning, solceller på klubbhusen, hållbarare banvård och klubbträffar där det plötsligt pratas om både puttlinjer och pollineringsstråk. Ett enkelt men tydligt exempel finns i Storbritannien. På Llandudno Golf Club har man byggt ett “bug hotel” – ett insekts-hotell där bin och andra pollinatörer kan ta skydd.

– Det skapar en skyddad plats där bin, fjärilar och andra pollinerare kan överleva tuffa väderförhållanden och hitta en trygg miljö att fortplanta sig i. Vi ser att fler golfbanor tar efter den här typen av initiativ eftersom det är enkla åtgärder som ger stor effekt för den biologiska mångfalden, säger Jonathan Smith, grundare av GEO Sustainable Golf Foundation.

Han menar att golfen i själva verket kan spela en ledande roll i hållbarhetsrörelsen.

– Golf har en unik koppling till naturen och en möjlighet att leda vägen för andra sporter. Det handlar inte bara om att minska påverkan, utan också om hur golfbanor kan bidra positivt till ekosystem och lokalsamhällen. För att lyckas måste vi bli bättre på att lyfta fram det arbete som redan görs, säger Jonathan Smith.

SJÄLVFÖRSÖRJANDE PÅ VATTEN

Golf må ses som en aktivitet präglad av sin historia och tradition, men i dag krävs innovation och ny teknik för att möta klimatförändringar och hållbarhetskrav. Björn Wennström, klubb-direktör på Ålands Golfklubb, menar att hållbarhet i dag är ett centralt tema inom golfen, men att man samtidigt måste komma ihåg att de flesta klubbar har en väldigt slimmad organisation.

– Det handlar i första hand om att jobba långsiktigt och göra så mycket som man har möjlighet till. Vi har exempelvis installerat solceller på taket till verkstaden, där vi kan använda den producerade energin när den verkligen behövs, dagtid under sommarhalvåret då vår verksamhet är som mest intensiv. Vi har i år bytt ut delar av maskinparken och tar i bruk en

hel flotta eldrivna robotgräsklippare. Det minskar vår dieselförbrukning avsevärt, berättar Björn Wennström, klubb-direktör på Ålands Golfklubb.

Robotklipparna är en del av ett större skifte. I Fair-Water-projektet som drivs av STERF undersöks hur golfbanor kan minska sin vattenförbrukning.

– Vatten är en återkommande kritisk fråga för alla golfanläggningar, både i Norden och internationellt. Genom att välja torktåliga grässorter och anpassa banskötseln kan vi minska vattenförbrukningen avsevärt, säger Maria Strandberg.

Hon berättar att forskning just nu pågår kring hur golfbanor kan bli självförsörjande på vatten, exempelvis genom att samla in regnvatten och använda alternativa bevattningsmetoder.

”Vi har sett att banorna fungerar som fristäder för rödlistade arter.”

Maria Strandberg
Chef, STERF

FOTO: PETER CORDEN

MISSA INTE!

Womens' Golf Day på Ålands Golfklubb

Den 1–3 juni står Ålands Golfklubb som värd för Nordic Women's Amateur Invitational by Ålandsbanken, en unik 54 håls-tävling med toppspelare från hela Norden – och även ett wild card-lag från Åland.

Den 1 juni anordnas också Womens' Golf Day, en heldag som sätter damgolfen i fokus. Dagen fylls med kul aktiviteter för både inbitna golfare och tjejer som är nyfikna på att prova på. Ålandsbanken är huvudsponsor och finns självklart på plats. Håll utkik efter våra event.

Golfens hållbarhets-omställning

ELDRIVEN BANVÅRD

Robotgräsklippare minskar utsläppen och håller spelytor i toppskick utan tung dieselanvändning. Många nordiska klubbar installerar också solceller.

BEVATTNING MED BRÄCKT VATTEN

Test pågår med salt- och bräckvatten för att minska användningen av dricksvatten.

TÅLIGARE GRÄS

Forskningsprojekt som Fair-Water och Scangreen undersöker alternativa tåligare grässorter som kräver både mindre vatten och kemikalieanvändning.

POLLINERINGSPROJEKT

Utveckla miljön på banorna för att gynna biologisk mångfald. Med vildvuxna områden, insektshotell och pollineringsytor med sandbäddar för att gynna bin, fjärilar och andra pollinerare.

AI-STYRD BANSKÖTSEL

Smart teknik som analyserar väderprognoser, markfuktighet och grästillväxt i realtid. Systemet kan automatiskt justera bevattningen.

BIOLOGISKA GÖDNINGSMEDEL

Naturliga metoder som komposterat gräsklipp, biokol och mikroorganismer som stärker gräset inifrån.

HÅLLBAR BANSKÖTSEL

Det handlar också om att minska användningen av kemiska växtskyddsmedel. På Ålands Golfklubb ligger en del av lösningen i den moderna tekniken.

– Genom datastyrd banskötsel med regelbunden analys av marken kan vi i dag skapa en bättre näringsbalans, något som stärker gräset och på sikt kan innebära ett minskat användande av bekämpningsmedel, säger Björn Wennström.

STERF driver just nu projektet IPM Golf, där man undersöker hur golfbanor kan hantera grässjukdomar som snömögel och dollarspot med nya skötselmetoder och biologiska växtskyddsmedel i stället för kemisk bekämpning.

– Framtidens golfbana måste bli mer motståndskraftig och anpassningsbar. När vi lär oss mer om hållbar skötsel kan vi bättre hantera klimatförändringarnas effekter, som nya grässjukdomar, och skapa en golf som håller i längden, säger Maria Strandberg.

GOLFARE KAN LEDA VÄGEN

Men hållbarhet är inte bara klubbarnas ansvar. Som golfare kan du också bidra. Att välja en bana som arbetar aktivt med hållbarhet är en bra start. Att slänga peggen i återvinningslådan i stället för på marken en annan.

STERF:s forskning visar att golfare redan bidrar mer än de tror. Bara genom att vara medlem i en nordisk golfklubb går ungefär fem kronor per medlem och år till hållbar golfrelaterad forskning, tack vare

FOTO: UNPLASH/ANDREAS BRUN

Vattenförsörjning är ofta en stor och kostsam utmaning för golfbanor.

deras arbete.

– Det kan låta som en liten summa, men den gör stor skillnad. Tack vare den gemensamma finansieringen kan vi bedriva forskning som hjälper golfklubbar att ligga steget före och anpassa sig till framtidens utmaningar, säger Maria Strandberg.

Och hur ser framtiden ut?

– Jag tror att fler kommer att inse att golfbanor inte bara är till för spelet. De har en roll i samhället, i miljön, i hur vi tar hand om våra resurser. Golfen kan göra skillnad, men då måste vi också ta det ansvaret, avslutar Jonathan Smith.

FOTO: KARIN SCHMIDT

”Golf har en unik koppling till naturen och en möjlighet att leda vägen för andra sporter.”

Jonathan Smith
Grundare, GEO Sustainable Golf Foundation

Riskjusterad avkastning – vägen till smartare fondval

Sharpekvoten gör det lättare att jämföra fonder genom att ta hänsyn till risken.

TEXT RICHARD SIGRAY

VAD ÄR GOD AVKASTNING för en aktie- eller räntefond? Det lite tråkiga svaret är: det beror på. Många sparare stirrar sig blinda på den absoluta avkastningen när de väljer fonder, men missar att ta hänsyn till risken som tas. Två fonder kan ha samma avkastning, men om den ena har tagit betydligt högre risk för att nå dit är det en viktig faktor att beakta.

– Att en fond haft en hög årlig avkastning säger egentligen ingenting om dess kvalitet om vi inte också ser på hur den svänger upp och ner. Det är därför vi använder mått som Sharpekvoten, förklarar Lars Söderfjell, som är aktiechef hos Ålandsbanken Fondbolag.

Nobelpristagaren William Sharpe är personen bakom Sharpekvoten. Han formulerade formeln i mitten på 1960-talet. Sedan dess har de blivit en av de mesta använda för att mäta riskjusterad avkastning.

SHARPEKVOT SOM VÄGLEDNING

Sharpekvoten är ett nyckeltal som visar hur mycket avkastning en fond har genererat i förhållande till den risk som tagits. Ju högre Sharpekvot, desto bättre har fonden presterat i relation till risken. Måttet ger en god vägledning vid jämförelser, men det är viktigt att jämföra fonder inom samma kategori. Det är inte relevant när en aktiefond ställs mot en räntefond.

Kvoten beräknas genom att ta fondens avkastning för en tidsperiod minus den riskfria räntan och sedan dela summan med standardavvikelsen. Den riskfria räntan är avkastningen på till exempel ett bankkonto, medan standardavvikelsen är ett mått på hur mycket avkastningen har svängt över tid.

– Standardavvikelse, eller volatilitet med ett

annat ord, är viktigt eftersom den visar hur stabil en fonds avkastning har varit. En fond som svänger mycket kan ge hög avkastning vissa år, men underprestera andra år, säger Lars Söderfjell.

VAD ÄR EN BRA SHARPEKVOT?

En fond med hög avkastning kan ha en låg Sharpekvot medan en fond med låg avkastning kan ha en hög Sharpekvot. Så vilken kvot bör man då sträva efter?

– Leta efter fonder som har en stabil avkastning över tid och helst en Sharpekvot över 1,0. Det innebär att fonden har gett bättre avkastning under mätperioden än vad risken motiverar, säger Lars Söderfjell.

Är Sharpekvoten under 0 betyder det att du inte får betalt för den risk du tar. Då kan ett bankkonto vara ett bättre alternativ. Notera också att Sharpekvoten kan variera över tid. Vissa bra börsår kan den vara högre än det historiska genomsnittet. Sharpekvoten brukar bli lägre ju längre tid som observeras. Tidsaspekten är viktig att ta hänsyn till när olika fonder jämförs.

– Man ska också komma ihåg att Sharpekvoten blickar bakåt och inte förutspår utvecklingen i framtiden, säger Lars Söderfjell.

RISK OCH BELÖNING

En vanlig missuppfattning är att hög risk är förknippad med hög avkastning. Ett illustrerande exempel kan hämtas från casinospel roulette där du som satsar allt på ett enda nummer kan få en omedelbar avkastning på 3 500 procent. Det låter fantastiskt, men då bör du vara medveten om att sannolikheten för att förlora är 97 procent.

Sharpekvot

Avkastning - Riskfri ränta
Standardavvikelse

”Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den.”

– Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den. Det är lättare att tolerera risk i uppgångar än i nedgångar. Det ligger i människans natur att reagera känslomässigt kraftigare på förluster än vinster, menar Lars Söderfjell.

En viktig del i rådgivningen hos Ålandsbanken är att ringa in hur mycket risk en kund är villig att ta. Hur stor minskning av ditt sparkapital kan du tolerera under ett år? När det gäller fonder kan låg risk och utsikter för en stabil avkastning vara ett bättre alternativ för riskaverta investerare.

– Det handlar om att hitta en fond som ger en bra balans mellan risk och avkastning, snarare än att jaga de högsta siffrorna för året. En aktiefond har historiskt över tid gett 3-4 gånger högre avkastning än en räntefond och 5 gånger högre än ett statspapper. Jag brukar säga att kostnaden för hög avkastning på aktiemarknaden är dålig nattsömn, avslutar Lars Söderfjell.

LARS SÖDERFJELL
Aktiechef på Ålandsbanken Fondbolag

Checklista fondval

1

HUR MYCKET RISK är du beredd att ta? Tål du kraftiga uppgångar och nedgångar eller föredrar du en mer försiktig strategi?

2

GÖR RÄTTVISA JÄMFÖRELSE.

Titta på den riskjusterade avkastningen när du överväger olika investeringsalternativ, till exempel i aktiefonder.

3

VÄLJ TIDSPERIOD

att jämföra. En fond kan ha god riskjusterad avkastning över en tioårsperiod, men presterat sämre i närtid.

4

SHARPEKVOTEN är en hjälp, men ger inte hela bilden. Det finns fler faktorer att beakta, exempelvis: vilka sektorer är intressanta nu, hur ser marknadsläget ut och vilka är dina sparmål?

Alla investeringar i finansiella instrument innebär en risk. Historisk utveckling eller förväntad avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Värdet på en investering, och den avkastning som genereras, kan både öka och minska, och du kan förlora hela eller delar av det insatta kapitalet. Informationen ska inte ses som personlig rådgivning, och vi rekommenderar att du kontaktar en finansiell rådgivare för att få en bedömning anpassad till din individuella situation.

Blå nycklar till ett längre liv

Vanorna vi kan lära oss av platserna där människor lever extra länge.

TEXT **OSKAR HAMMARKRANTZ**

Nuoro-provinsen på Sardinien.

De blå zonerna

Okinawa, Japan
Nuoro, Sardinien
Loma Linda, Kalifornien
Nicoya, Costa Rica
Ikaria, Grekland

SEDAN URMINNES TIDER har människan sökt efter ungdomens källa. Ännu är den inte funnen, men vi har åtminstone hittat några nycklar till att leva ett längre liv. Och genom att se och lära av de så kallade blå zonerna kan vi alla öka chansen att plussa på några extra år i våra egna liv.

Begreppet blå zoner myntades i början av 2000-talet av forskarna Michel Polain och Gianni Pes. De upptäckte och kartlade en plats på Sardinien som hade ovanligt många 100-åringar. Till de blå zonerna räknas även japanska Okinawa, grekiska Ikaria samt regionen Nicoya i Costa Rica. Ibland tas även kaliforniska området Loma Linda med som en femte zon. Den amerikanske journalisten Dan Beuttner har senare populariserat och bidragit till att teorin om de blå zonerna har fått spridning runt om i världen.

– Sannolikt finns det många fler blå zoner i världen. Men för att klassas som blå zon måste det finnas forskning och tydliga bevis för att befolkningen

på platsen verkligen blir äldre, menar Henrik Ennart, som är vetenskapsjournalist och har skrivit flera böcker i ämnet.

INTE GENETISKT BESTÄMT

Henrik Ennart har själv besökt flera platser runt om i världen där många 100-åringar lever, och enligt honom och den enade forskarkåren är det ett antal saker som sticker ut hos grupperna.

– Det finns en stor mängd olika faktorer som påverkar hur gammal en människa blir. Men det går att ringa in fyra saker som är särskilt viktiga: hälsosam mat, fysisk aktivitet i vardagen, socialt nätverk samt en känsla av mål och mening i tillvaron.

Att nå hundra år handlar i de här fallen alltså inte om någon ”blå zon-gen” som gör att befolkningen på en viss plats blir äldre, utan till största delen om så kallade livsstilsfaktorer. Bland annat har man kunnat konstatera att Okinawa-bor som

flyttat till Kanada, ett land med hög medellivslängd, levde länge – medan andra Okinawa-bor som flyttat till Hawaii och Brasilien, länder med kortare medellivslängd, inte alls levde lika länge.

– Vid Okinawa finns flera amerikanska flygbaser och därmed också ett flertal amerikanska snabbmatsrestauranger. Det betyder att många lagt om sin livsstil vilket resulterat i försämrad hälsa och kortare liv. Det ger också belägg för att miljö verkar väga tyngre än arv, alltså gener, när det gäller livslängd.

NORDISKA BLÅ ZONER

Även i Norden kan man hitta vad som liknar blå zoner, alltså att man har ovanligt många hundraåringar, och att de äldre här är pigga och aktiva.

I Sverige sticker Småland ut och även Åland skulle kunna räknas som

en blå zon, om man vidgar begreppet något. Här är nämligen den förväntade medellivslängden för nyfödda 84,04 år medan övriga Finland hamnar på 81,52 år. Därmed är Åland den region i Finland där man förväntas leva längst.

– Jag har inte studerat Åland närmare, men ett sannolikt antagande är att både god ekonomisk levnadsstandard, hög utbildningsnivå och samhörighetskänsla gör att man lever länge här, säger Henrik Ennart.

Dock har livsstilen i dessa områden förändrats genom att de små lantbruken till stor del försvunnit och att man därmed blivit allt mer stillasittande, samtidigt som kosthållningen förändrats.

– De nya blå zonerna är snarare ställen som Monaco där man har råd med bästa möjliga sjukvård, att äta hälsosamt och ofta kan leva ett relativt stressfritt liv.

”Fyra saker är särskilt viktiga för ett långt liv: hälsosam mat, fysisk aktivitet, socialt nätverk samt en känsla av mål och mening i tillvaron.”

Det är livsstilsförutsättningar, snarare än genetiska faktorer som skapar blå zoner, menar Henrik Ennart.

Att hitta en mening med livet, ikigai på japanska, är en viktig förklaring till långt liv i de blå zonerna.

Nycklarna till ett längre liv

Livsstilsfaktorer som är gemensamma för de blå zonerna, och som leder till ett hälsosammare och längre liv.

1. Mindre eller ingen rökning.

2. Starka familjeband och andra sociala relationer.

3. Måttligt kaloriintag.

4. Grön mat. Stor andel vegetarisk kost och endast måttligt intag av kött. Baljväxter är en vanlig föda.

5. Fysisk aktivitet. Att mer eller mindre ständigt vara i rörelse.

6. Socialt engagemang. Att människor i alla åldrar, även de äldre, är socialt aktiva och integreras i samhället.

7. Relativt lite stress.

8. Måttlig konsumtion av alkohol.

Svårnavigerat territorium

Eskalerande handelskrig skapar frågetecken kring tillväxten och styrkan i den amerikanska ekonomin. Samtidigt skönjs en ökad ekonomisk aktivitet i Europa med stärkt köpkraft hos hushållen och attraktiva värderingar på europeiska aktier.

TEXT NIKLAS WELLFELT

EFTER NÅGRA MÅNADER med den nytillträdde Trump-administrationen är världsordningen precis så tumultartad som kunde befaras. Vårt basscenario för 2025 är dock en gradvis återhämtning av den globala konjunkturen, underbyggd av lägre inflation, sänkta räntor och stigande köpkraft hos hushållen. Starkare efterfrågan och lägre räntor borde även få fart på industrins investeringar.

Men ett eskalerande handelskrig kommer sannolikt att innebära högre prisnivåer (tullar) som slår mot hushållens köpkraft, vilket underminerar möjligheterna till en konsumentdriven konjunkturåterhämtning. Och galopperande osäkerhet om framtidens spelregler för bolagen sätter käppar i hjulen i styrelserummen när beslut om investeringsplaner ska klubbas.

Om konsumenter och företag tappar tilltron kommer det att utmynna i

väsentligt svagare tillväxt också i USA. Vi antar att Trump har insikt om detta, och därför avstår från att skjuta ekonomin i sank.

För i ett handelskrig är alla förlorare och kanske allra mest USA – och inte minst Trumps kärnväljare. Exempelvis är produktionskedjan i amerikansk bilindustri synnerligen regionaliserad över gränserna mellan Mexiko, USA och Kanada. Ett handelskrig skulle sannolikt innebära kraftiga prishöjningar för konsumenter, diverse underleverantörer till industrin som stänger

”Strukturella utmaningar löses inte med hjälp av penningpolitik, även om räntesänkningar kan ge kortsiktig lindring.”

verksamheten eller går i konkurs och massvis med arbetstillfällen riskerar att gå förlorade.

HÖG FALLHÖJD

I aktiemarknaden har det skett ett skifte i ledarskap. Den amerikanska börsen har länge varit dominerande, men under inledningen av 2025 har Europa tagit täten. Fortfarande är värderingen av de nordiska och europeiska aktiemarknaderna attraktiva med vinstmultiplar i underkant av historiska genomsnitt, trots att cykliska vinster sannolikt är nära botten.

Ekonomiska data i USA har däremot försvagats tydligt hittills under året, och vi ser en risk att denna trend fortsätter, åtminstone på kort sikt. Detta kan komma att påverka vinstprognoserna för amerikanska bolag negativt. Samtidigt är värderingen av amerikanska aktier betydligt högre än normalt.

Riskerna ökar på USA-marknaden i och med att det inte finns ett värderingsstöd som kan absorbera eventuella nedrevideringar av vinstprognoser, vilket är värt att ha i åtanke.

GRÖNA SKOTT

En viktig förklaring till den relativt gynnsamma utvecklingen för europeiska aktier är att konjunkturdata i eurozonen däremot överraskat positivt. Inte minst de ledande indikatorerna för tillverkningsindustrin visar en tydlig förbättring. En tänkbar förklaring är att den lageravveckling som pågått inom exempelvis fordonsindustrin i Europa nu är avslutad. En annan är att starkare efterfrågan från hushållen börjar slå igenom även i tillverkningsindustrin.

För Europa har Trumps inträde i Vita huset inneburit ett bryskt uppvaknande så väl säkerhets- som handelspolitiskt. Den konjunkturåterhämtning som marknaden väntat på i Europa har dröjt väsentligt längre än vi hoppats på, men sannolikt kommer de gröna skott i ekonomin som vi kan skönja, att få understöd av omfattande satsningar riktade mot europeiskt försvar och infrastruktur. Så väl på EU-nivå som i Tyskland har det annonserats synnerligen omfattande investerings- och upprustningsprogram.

Men med detta sagt är tysk industri i en utmanande position med oviss

energipolitik, låg produktivitetsutveckling och haltande konkurrenskraft. Strukturella utmaningar löses inte med hjälp av penningpolitik, även om räntesänkningar kan ge kortsiktig lindring. Därmed är fler räntesänkningar från europeiska centralbanken att vänta.

STÄRKT SVENSK KRONA

Under inledningen på 2025 har inflationen varit en kalldusch för svenska Riksbanken. Prisökningstakten har återigen tagit fart. Glöm därmed fler räntesänkningar från Riksbanken i nuläget.

Den svenska kronan har stärkts väsentligt sedan i höstas och det finns goda argument för en fortsatt kronförstärkning. Att det sannolikt inte blir fler räntesänkningar är ett sådant argument. Men ett ökat förtroende för Riksbanken, med en penningpolitik bättre i linje med ekonomiska fundamenta, parat med en begriplig kommunikation, är kanske det viktigaste argumentet.

Starka statsfinanser med en låg skuldsättning talar också till kronans favör, när Europa står inför massiva investeringar i försvar och infrastruktur, vilka behöver finansieras. Kronan brukar variera med konjunkturen och en begynnande cyklisk återhämtning har också potential att lyfta valutan.

Sammanfattningsvis är det ännu ganska tidigt på 2025, men finansiella marknader signalerar förhoppningar om ett bättre år på den europeiska sidan av Atlanten – åtminstone i relativa termer.

8.3.2025

NIKLAS WELLFELT
Chefsstrateg på
Ålandsbankens Fondbolag

FRISKVÅRD

INKLUDERANDE BASTUBAD

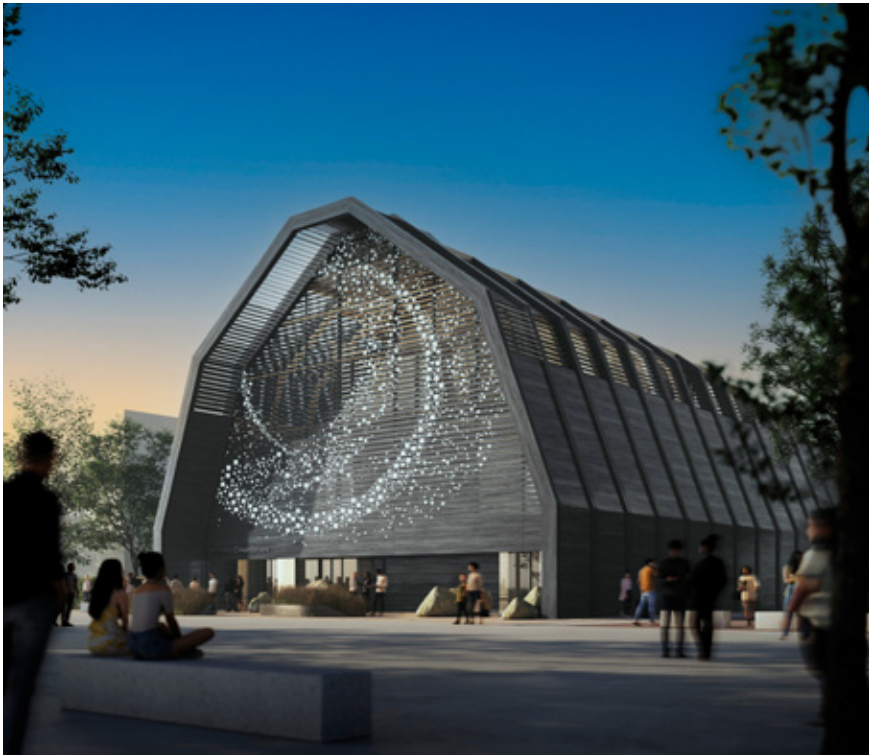
BASTUSUGNA BESÖKARE i Oslo bör inte missa Trosten, en flytande bastu i Oslofjorden. Bastun är byggd av återvunnen aluminium och har anpassningar för gäster med rörelsehinder. Bokningar kan göras året runt och utsikten över det nyligen uppförda Munch-museet ingår i upplevelsen.

HEMFRID

INTE BARA DAMM

ROBOROCK SAROS Z70 tar robotdammsugning till en ny nivå. Med hjälp av en utfällbar arm och gripklo kan den lyfta objekt under 300 gram och förflytta dem till en förutbestämd plats i hemmet. Dammsugarens sensorer känner igen 108 förprogrammerade objekt och du kan lägga till 50 egna saker som du vill ha undanröjda från golvet.

UTSTÄLLNING

NORDISKT AVTRYCK I JAPAN

DANMARK, FINLAND, ISLAND, NORGE OCH SVERIGE ställer gemensamt ut i en nordisk paviljong på Expo 2025 – världsutställningen i japanska Osaka. Besökarna får ta del av nordisk kultur samt det senaste inom teknik, innovation och hållbarhet.

Paviljongen på 1200 kvadratmeter inhyser bland annat ytor för utställningar och möten, en nordisk trädgård samt en restaurang på taket. Expo 2025 pågår mellan 13 april och 13 oktober 2025.

BIOGRAFI

HÖGA INSATSER

I BOKEN Gambling Man porträtteras Masayoshi Son, den mytiske japanske miljardären och grundaren av Softbank, som tidigt investerade i succéer som Yahoo, Alibaba och ARM – men även fiaskon som WeWork. Författaren Lionel Barber, tidigare redaktör på Financial Times, söker efter drivkraften hos en visionär outsider som gått sin egen väg i finansvärlden.

FOTO: ICEYE

INNOVATION

SER GENOM MOLN

FINLÄNDSKA ICEYE har av tidningen Fast Company listats som ett av världens 50 mest innovativa företag. Iceye:s nätverk av satelliter kan med så kallad SAR-teknik se i mörker och genom täta molntäckten. Satelliterna kan övervaka allt ifrån glaciärers smältning till oljeutsläpp i haven – och de väntas även spela en viktig roll i Europas satsningar på ökad försvarskapacitet.

DESIGN

SITT VACKERT PÅ PAPPER

DEN ITALIENSKA designfirman Arper har slagit sina påsar ihop med svenska startupen PaperShell. Tillsammans har de uppdaterat Arpers ikoniska kontorsstol. Modellen heter Catifa Carta. Istället för material som läder, metall och plast är sitsen och ryggstödet tillverkad av 29 lager miljövänligt pressat papper.

FOTO: SALVA LOPEZ / ARPER

FOTO: OURA

HÄLSA

SMARTA SMYCKEN

OURA tillverkar ringar som genom sensorer kan mäta sömnkvalitet, fysiska aktiviteter och samla in olika hälsodata. Miljontals ringar från det finländska bolaget har sålts och setts på fingrarna hos celebriteter som Kim Kardashian och prins Harry. Senaste modellen Gen 4 ska vara bekvämare att bära och med hjälp av Symptom Radar kan ringen varna om du är på väg att bli förkyld, redan innan första nysningen.

FOTO: JASON O'REAR

HÅLLBART HOTELL

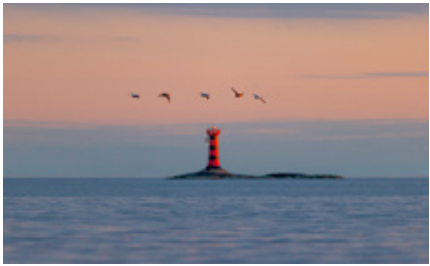
GRÖNARE ÖVERNATTNING

Nyöppnade hotellet Populus i Denver siktar på att bli USA:s första koldioxid-negativa hotell. Under 2025 är målet att 55 000 träd ska planteras för att klimat-kompensera för de utsläpp som hotellet genererar. För varje övernattningsplanteras ett träd.

Genomgående har återvunnet material använts i hotellets biofiliska design och allt matavfall från hotellets restaurang komposterar.

Transparens utlovas genom att hotellets klimatavtryck publiceras löpande på en webbplats.

”Under 2025 är målet att 55 000 träd ska planteras.”

KLIMATMÅL HAR VALIDERATS

I **SLUTET** på december fick vi det positiva beskedet och bekräftelsen att Ålandsbankens ambitiösa klimatmål nu är validerade av Science Based Targets initiative SBTi. Våra klimatmål täcker in både kreditgivning, Treasury och Fondbolagets verksamhet, samt ett antal delmål.

SBTi är en global organisation som riktar in sig på att bekämpa klimatförändringar genom att stödja företag till att fastställa vetenskapligt baserade klimatmål.

I dagsläget har över 9 000 företag världen över anslutit sig till initiativet.

I och med att Ålandsbanken satt ambitiösa klimatmål har även steg tagits mot att få med våra företagskunder på denna omställningsresa. Ålandsbanken vill inspirera företag inom koldioxidutsläppsintensiva branscher att arbeta mera hållbart på sikt.

DIGITALA BREV OM BOLAGSHÄNDELSE

NUMERA SKICKAR vi information om bolagshändelser, såsom emissioner och uppköpserbjudanden, endast digitalt. Det gör det både enklare och snabbare att svara på breven – samtidigt som miljöbelastningen minskar.

3 SÄTT ATT ÖKA SÄKERHETEN

DET FINNS FLERA SÄTT att bekämpa bedrägerier. På Ålandsbanken har vi infört olika säkerhetsbegränsningar med syftet att vinna tid och hinna prata med oss innan du gör oplanerade överföringar eller betalningar från dina konton. De tre olika alternativen är:

– *Geografiska säkerhetsgränser för kontobetalningar:* fungerar likt dina betalkortsgränser. Du väljer alltså själv vilka regioner du kan göra betalningar till. Vet du exempelvis att du inte gör betalningar eller överföringar till andra länder än Norden kan du välja Norden som geografisk säkerhetsgräns. Att öppna upp flera regioner kräver att du

kontakta banken först.

– *Extra Trygg-tjänst:* innebär att du inte kan öppna nya konton, ändra dygnsgränsen på dina konton samt ändra eller lägga till nya telefonnummer själv via Internetkontoret eller Mobilbanken. Du behöver ringa eller besöka oss först.

– *Blockera ditt sparkonto* för avgående betalningar och överföringar. Det innebär att du kan betala till kontot, men om du vill föra över pengar från kontot måste du kontakta oss först.

Hör av dig till oss om du vill veta mer eller om du vill aktivera en eller flera av säkerhetsbegränsningarna ovan.

ANMÄL ETT LAG TILL ÖSTERSJÖSTAFETTEN

TILLSAMMANS MED Åland Event ordnar Ålandsbanken en lagstafett i Käringsund i augusti. Det är en kort supersprint som innebär 200 m simning, 6 km cykling och 2 km löpning där tre lagdeltagare utför vardera ett moment av stafetten. Antar ditt företag utmaningen och tävlar mot Ålandsbankens lag?

Mer info hittar du på www.triathlon.ax.

MER VINDKRAFT I PRODUKTION

ÅLANDSBANKEN VINDKRAFT SPECIAL-PLACERINGSFOND har ytterligare två projekt som är klara att producera el. Både Kalistanneva i Kurikka och Karahka i Oulainen färdigställdes planenligt i slutet av 2024.

I och med slutförandet av de två projekten kommer totalt fyra

av fondens fem projekt att vara i produktion 2025: Murtomäki, Juurakko, Karahka och Kalistanneva. I fondens femte projekt, Niinimäki, har lyftningen av turbinerna påbörjats och vindparken förväntas vara i produktion under sommaren 2025.

STUDIER I SVERIGE?

ATT FLYTTA TILL SVERIGE behöver inte vara krångligt om du har Ålandsbanken som huvudbank. Med vårt Sverigepaket får du:

- Svenskt bankkonto
- Svenskt bankkort
- Möjlighet att skaffa Swish som även fungerar med finskt abonnemang
- Reseförsäkring som gäller i hela världen (ingår i bankkortet när du betalar minst 75 procent av resan med det)

Sverigepaketet är avgiftsfritt för dig som är 18–29 år. Kontakta oss så hjälper vi dig vidare.

Kontakta oss

Ålandsbanken Apb

HUVUDKONTOR
Nygatan 2, Mariehamn, Åland
018 29 011 (växel)
www.alandsbanken.ax

AFFÄRSOMRÅDET ÅLAND
Direktör Mikael Mörn
018 29 1959
mikael.morn@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

PREMIUM BANKING
Avdelningschef Johan Alm
018 29 1192
johan.alm@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

PRIVATE BANKING
Avdelningschef Henrik Fagerholm
018 29 1921
henrik.fagerholm@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

CORPORATE BANKING
Avdelningschef Peter Winberg
018 29 1201
peter.winberg@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

JURIDISK RÅDGIVNING
Avdelningschef Linda Franklin
018 29 1975
linda.franklin@alandsbanken.ax
Nygatan 2, Mariehamn

CITYKONTORET
018 29 011
Nygatan 2, Mariehamn

GODBY, FINSTRÖM
018 29 1660
Von Knorringsvägen 1

Läs mer på:
alandsbanken.ax

”Absolut, jag fixar det”

Heidi Marnell är inredningsarkitekten som trivs med att planera och ha många bollar i luften. På fritiden söker hon sig gärna till havet och har nyligen blivit kattfrälst.

HEIDI MARNELL

Ålder: 43

Bostadsort: Mariehamn

Bakgrund: Inredningsarkitekt och möbel-designer. Driver Ateljé Pli tillsammans med maken Josef Marnell.

Aktuell med: Ålandsbankens huvudkontor, ett bord för en svensk möbelproducent, ÅSS klubbrum, utställningsmöbler för Ålands Museum samt Bokhandlargränds lägenheter.

Vad är du riktigt bra på?

Att planera. Jag är en jävel på att planera faktiskt. Älskar att skriva och beta av listor och har oftast 1000 bollar i luften, till min mans stora förtret.

Vilken är din sämsta egenskap?

Att jag går väldigt mycket in i allt som behöver lösas och glömmar bort att vara i nuet. Det hade inte skadat med lite mer mindfulness i vardagen.

Vad ville du bli när du var liten?

Högt och lågt, men jag drömde länge om att bli dansare.

Vad är framgång för dig?

Att våga drömma och jobba mot sina mål. Eller kanske ännu mer att tänka tillbaka på vad man drömde om för ett antal år sedan, och – i bästa fall – inse att man är där i livet.

Hur ser din morgonrutin ut?

Inte så spännande. Upp klockan sju, fixa mig, väcka barn, fixa frukost, packa skolväskor och lösa samordning för dagen, ruscha till jobbet.

Ge ett råd till ditt 20-åriga jag?

Mitt 20-åriga jag var måhända väldigt naiv, men var också väldigt bra på att njuta av livet och tänka att allt löser sig. Mitt råd skulle vara att göra allt för att behålla den inställningen.

Vilken är din bästa investering?

Vårt hus. Jag älskar det. Jag tycker fortfarande det känns överkligt att det faktiskt är vårt.

Vilka ord eller fraser överanvänder du?

Absolut, jag fixar det.

Har du nyligen gjort något för första gången?

Erkänt att jag gillar katter. Jag har aldrig varit en djur-människa men gick efter många år av påtryckningar av familjen med på att skaffa en katt. Jag gillar honom, och har det visat sig, andra katter också.

Hur kopplar du av?

Genom att dricka te och kolla på någon serie ibland, eller att åka ut med båten på sommaren och bada bastu och hoppa i havet.

Vad är det lyxigaste du unnar dig?

Att släppa allt och resa bort. Jag brukar åka med några vänner på crossfytresa till Kroatien och bara tänka på mig själv då och då. Träna, äta, prata, bada och dricka mängder av te. Det är lyx för mig.

En tv-serie du vill tipsa om?

Jag kollade nyligen på spionserien Black Doves. Många coola kvinnliga karaktärer och den är både spännande och rolig. Annars kan man alltid se om Downton Abbey hur många gånger som helst. Så snygg.

Vem eller vad tar du med dig till en öde ö och varför?

Min kompis Anna. Hon är norrlänning och en riktig survivor. Kan allt om att frilufsa och tar sig igenom vad som helst. Dessutom är hon väldigt stark och det är ju en bra grej om man ska överleva.

Vilken app använder du mest på din telefon?

Kameran. Fast jag fick nyligen tips om en bra list- och planeringsapp. Detta kan bli en ny storfavorit.

När och var är du lyckligast?

Vid eller på havet, tillsammans med folk jag tycker om, familj och vänner. Havet är för mig både frihet, lugn och äventyr.

Vad är du mest stolt över?

Att jag (vi) skapat två nya personer och lyckats få dem att överleva i 10 respektive 8 år och dessutom blivit så fina människor. 🐾

”Älskar att skriva och beta av listor.”

MISSA INTE ÅLANDSBANKENS NYA PODCAST

LYSSNA PÅ NYA AVSNITT VARJE VECKA
VIA SPOTIFY ELLER DÄR PODDAR FINNS.

PLACERINGS PODDEN

AV ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

Carl-Henrik Söderberg

Marknadsstrateg & Programledare

ÅLANDSBANKEN

Historisk utveckling eller förväntad avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Investeringar i finansiella instrument innebär alltid risk och det finns en möjlighet att du kan förlora hela eller delar av det investerade kapitalet. Denna podcast ges ut av Ålandsbanken och syftar till allmän information. Den är inte avsedd att ge specifika finansiella råd och informationen ska därför inte betraktas som investeringsrådgivning, eftersom hänsyn inte har tagits till din specifika ekonomiska situation. Vi rekommenderar att du inhämtar information från flera källor och, om nödvändigt, konsulterar en oberoende finansiell rådgivare innan du fattar några investeringsbeslut.

Reseförsäkring på ditt kort

Som Premium- eller Private Bankingkund har du ett omfattande kortförsäkringspaket för trygghet både hemma och på resor. Reseförsäkringen gäller vid olyckor och plötslig sjukdom året om, överallt i världen.

Försäkrade på resan är följande:

- ✓ kortinnehavaren
- ✓ medresande maka/make/sambo
- ✓ barn under 23 år i samma hushåll

Läs mer om våra fullständiga villkor på alandsbanken.ax eller **skanna QR-koden**.

Vill du veta mer om din kortförsäkring?

Kontakta Zurich Insurances Kundservice

Måndag – Fredag 10–18

+358 (0)201 443 240

sweden.alandsbanken@zurich.com

Har du frågor?

Välkommen att kontakta din kundansvariga via Mobilbanken eller ring vår Kundservice:

018 29 29 10*

*Lokal samtalsavgift (lna/msa). Samtalen spelas in.

Vi går vår egen väg

ÅLANDSBANKEN